

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

PARĪZES DEKLARĀCIJA Par noturīgu tiesu sistēmu

Eiropas Tieslietu padomju asociācijas locekļi, kas tikās Parīzē no 2017.gada 7. līdz 9.jūnijam, ar šo PAZIŅO, ka:

1. Pastāv liela vajadzība pēc noturīgas tiesu sistēmas, kas spēj izturēt gan ārējos spiedienus, gan vienlaikus pielāgoties sabiedrības mainīgajām vajadzībām.
2. ENCJ darba rezultāti un attīstība Eiropā parāda, ka pašreiz tieslietu sistēmas visā Eiropā un jo īpaši tiesneši, kas strādā šajās sistēmās, ir pakļauti izaicinājumam. Vairākās valstīs ir tikusi apdraudēta cieņa pret taisnīgu un neitrālu tiesu kā neatkarīgas tiesu varas sastāvdaļu. Tiesnešiem ir jābūt solidarīgiem, pastāvot uz tiesu varas lomu un vietu. Tieslietu padomēm šajā ziņā ir izšķiroša loma.
3. Neatkarības un atbildīguma rādītāji liecina, ka vēl joprojām pastāv daudzas jomas, kurās nepieciešama pilnveide. Pietrūkst tiesu klientu viedokļu, bet turpina pastāvēt aizdomas par korupciju. Pārsvārā tiesu varas finansējums nav labi sakārtots, kā arī tiesu varas ir atkarīgas no valdības kompetencē esošiem lēmumiem. Tiesu pārvaldība vēl joprojām bieži vien tieši vai netieši ir Tieslietu ministriju rokās. No otras puses, tiesneši pārsvārā pozitīvi vērtē savu neatkarību, un lielākoties visās valstīs uzticība tiesu varai ir augstāka nekā citiem valsts varas atzariem.
4. ENCJ 2016/2017 tiesnešu aptaujas rezultāti parāda, ka tiesneši savu neatkarību vērtējuši vidēji ar 8,9 pēc 10 ballu sistēmas, un savā valstī tiesnešu neatkarību tie novērtējuši ar 8,3. Aptauja arī norādīja uz vairākiem citiem svarīgiem jautājumiem. To vidū ir Eiropas tiesnešu kopējā uztvere par to, ka tiesneši mēdz tikt iecelti/ paaugstināti amatā, balstoties uz citiem kritērijiem nekā to spējas un pieredze; uzskats, ka tiesnešu neatkarību pienācīgi nerespektē citas valsts institūcijas; uzskats, ka tiesneši izjūt masu mediju, kas nerespektē to neatkarību, spiedienu; un visbeidzot, ievērojamas daļas tiesnešu viedoklis, ka to Tieslietu padomju rīcībā nav piemērotu mehānismu un procedūru, lai efektīvi aizsargātu tiesu varas neatkarību.
5. ENCJ uzskata, ka ir svarīgi, lai Tieslietu padomes rīkotos un aktualizētu identificētos jautājumus, lai stiprinātu un uzturētu tiesiskumu. Īpaši jāsniedz atbalsts tiesu varas neatkarībai, atbildīgumam un kvalitātei. Tās centīsies nodrošināt atvērtas un caurspīdīgas tieslietu sistēmas uzturēšanu visas sabiedrības interesēs.

6. Pirmkārt, ir būtiski, lai tiesu varai ir piemērotas pārvaldes struktūras Tieslietu padomju formā.
7. Otrkārt, Tieslietu padomēm ir jāatbalsta ikvienas valsts tiesneši, kuri ir pakļauti uzbrukumiem, un tām ir jādara viss iespējamais, lai pārliecinātu izpildvaru un likumdevēja varu atbalstīt to darbības šajā jomā.
8. Treškārt, ikvienā demokrātiskā valstī ir būtiski, lai tajā būtu atbilstoša un uz informāciju balstīta izpratne par katra no valsts varas atzariem lomu un atbildību un par nepieciešamību tiem efektīvi un uz savstarpējas cieņas pamata sadarboties.
9. Ceturkārt, Tieslietu padomēm jāveicina augstas kvalitātes rezultāti visos tiesu varas darbības aspektos.
10. Piektkārt, tiesnešiem ir jāveic darbības, lai nodrošinātu, ka sabiedrība saprot tiesu varas centrālo nozīmīgumu valsts demokrātijai, labklājībai un izaugsmei. Tas var tikt sasniegts ar izglītošanas un informēšanas iniciatīvām.
11. Sestkārt, tiesu varai jāpieņem mērķtiecīga komunikācijas stratēģija, lai proaktīvi sadarbotos ar medijiem un sabiedrību.
12. Ir jāpiemin vēl divi svarīgi aspekti.
 - 2016. gada decembrī ENCJ apturēja Turcijas Augstās tiesnešu un prokuroru padomes novērotāja statusu, jo tā neatbilst Eiropas standartiem un ENCJ statūtiem, kas pieprasa, lai institūcijas būtu neatkarīgas no izpildvaras un likumdevēja varas un atbildīgi nodrošinātu atbalstu tiesu varai, lai tā neatkarīgi spriestu tiesu. Kopš šī lēmuma nav saņemti ziņojumi par pozitīvām izmaiņām. ENCJ vēlas paust solidaritāti ar atlaistajiem tiesnešiem un prokuroriem Turcijā un aicina uz ātru, atklātu, taisnīgu un neitrālu tiesas procesu attiecībā uz apcietinātajiem tiesnešiem un prokuroriem.
 - Notikumu attīstība un plānotā tieslietu reforma Polijā turpina raisīt bažas, tā kā tās var nopietni apdraudēt valsts varas dalīšanu, kas ir vitāli svarīga tiesiskuma saglabāšanai. ENCJ ir vairākkārt atkārtojusi, ka galvenā prasība, lai saglabātu un uzlabotu savstarpēju uzticību starp tieslietu institūcijām ES kā pamatu to savstarpējai atzīšanai, ir tieslietu sistēmu neatkarība, kvalitāte un efektivitāte, kā arī cieņa pret tiesiskumu.

Tādējādi Eiropas Tieslietu padomju asociācija AICINA EIROPAS INSTITŪCIJAS UN DALĪBVALSTIS garantēt tiesu varas neatkarību saskaņā ar tiesiskumu un līdž ar to AICINA Tieslietu padomes un tiesnešus visās situācijās būt noturīgiem pret izaicinājumiem, ar ko tie saskaras.

Pieņemta 2017.gada 9.jūnijā Parīzē